

י"ג בתמוז תשפ"א, 23.6.2021

גיליון מס' 765

פרשת בלק

ככוחות עצמנו, ובעזרת השם

מאת עמרם (רמי) ינאי, ראש צורים

לאורך ספר במדבר אנו לומדים על אירועים שונים ומגוונים, שהתרחשו במדבר בשנה השנייה ליציאת מצרים (עד סוף פרשת קורח) ובשנה הארבעים, לקראת הכניסה לארץ (מאמצע פרשת חוקת). יש בחומש סיפורים על מסעות, על קיום מצוות, על משברי מנהיגות, על חטאים ועונשם, על התייחסות לעמים אחרים, על בעיות פנימיות בתוך העם ועוד. כל סיפור יכול לשמש עבורנו מודל למצבים דומים, שיכולים להתפתח בשלבים שונים בחיי העם ומנהיגיו, וכל תגובה של ה' או של משה יכולה להוות מודל להתמודדות עם בעיות דומות שיכולות לצוץ בהמשך הדרך.

בפרשת בלק אנו פוגשים סיפור מסוג אחר – הניסיון של בלק להביא את בלעם וכישלוננו. בסיפור זה העם איננו מעורב, ומסתבר, שישראל כלל לא ידעו על חששותיו של בלק מפני ישראל שקרבים לגבולות ארצו, ובוודאי שלא ידעו על הפתרון שהגה – הרצון לשכור את שירותי הקללה, שאותם ידע בלעם לספק. ובכן, מה יכול סיפור זה ללמדנו לקראת הכניסה לארץ? איזה לקח יכולים ישראל להפיק ממנו?

הבה נחשוב על עצמנו. אנו חיים ב"ה במדינת ישראל העצמאית, המקיימת צבא חזק ואיכותי, המבורכת בכלכלה בריאה למדי, שאזרחיה חיים ברווחה ובנוחות, והיא מתנהלת מול משברים ואתגרים באופן ראוי ומכובד. האם אנו באמת חסינים מפני סכנות ממשיות שאורבות לנו? האם אלפי טילי החיזבאללה אינם מאיימים עלינו? האם אפשר להתעלם מסכנת הגרעין האירני? האם מצאנו פתרון לבעיית הטרור? האם כל אלה מאפשרים לנו לישון בשקט בלילות? ייתכן, שזו ה'פינה' אותה באה 'לסגור' פרשת השבוע, וזהו הלקח שפרשת בלק באה ללמד אותנו לקראת הכניסה לארץ ולקראת השתלבותנו במרחב המורכב והמסובך שבו אנו חיים.

אכן, העניק לנו ה' ברוב חסדו, יכולות וכוחות לכלכל את צעדינו מול הסכנות, ואנו עושים את אשר לאל ידינו, אך בה בעת עלינו לחיות בתחושה שעדיין אין לנו פתרון לכל הבעיות; עדיין חייבים אנו לדעת, שחינו תלויים לנו מנגד, ואיננו יכולים לבטוח אך ורק על עצמנו. ועל כך אומר לנו ה' בפרשת השבוע: למצוקות ולסכנות שאינכם יכולים לתת להן פתרון, לאיומים שאפילו אינכם יודעים על קיומם – אני אדאג, אינכם יכולים להתקיים במרחב שאתם חיים בו ללא מרכיב של ביטחון בסיוע שתקבלו מה'.

אך האם מובטחים אנו שהסיוע יינתן לנו בכל מצב ובכל תנאי? על כך בא לענות הסיפור השני בפרשה – חטא בעל פעור. הסיפור מופיע בפרשה באופן ברור: עם ישראל הגיע לערבות מואב; לראשונה מאז יציאת מצרים העם חי בצד עמים שכנים, ומיד הוא נופל וחוטא באופן חמור, ששיאו: וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר (כה, ג). והעונש בהתאם: וַיְהִיו הַמִּתִּים בְּמִגְפָּה אֲרֻבָּה וְעֹשְׂרִים אֶלֶף (כה, ט). רק בהמשך הספר מתברר לנו, שהסיפור איננו חד

משמע, ואפשר גם ללמד סנגוריה על העם, שעמד בפני מזימה מתוכננת היטב של מואב ומדין, שהצליחו להסית ולהדיח את העם מן הדרך הישרה. אך למרות זאת, בהתמודדות הזו לא זכה העם לסיוע מאת ה'. בפעם הזאת נדרש העם לכוחות של עצמו; בעניין זה לא ניתנו לעם 'הנחות', מה שלא עשיתם בעצמכם - ייזקף לחובתכם. הסיפור בפרשה מטיל את מלוא האשמה על העם ועל מנהיגיו.

דברים שאיננו יכולים להתמודד עימם – ייעשו בידי שמיים, אם נהיה ראויים, ומול דברים שאנו יכולים להתמודד בעצמנו – נצטרך לפעול ללא סיוע. הלוואי שיהיו לנו הכוחות, ונהיה ראויים!

עמרם (רמי) ינאי, תושב ראש צורים, נשוי לידידה עם שלם. עד לפני שנה – מרצה במכללת הרצוג ומרכז ימי העיון בתנ"ך, היום – מורה בגימלאות,

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il